

QORTI CIVILI PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF MARK CHETCUTI LL.D.

Illum l-Erbgha, 15 ta' Novembru, 2017

Numru 3

Rikors Guramentat Nru. 307/2011

Paradise Bay Maritime Limited u Island Bunker Oils Limited

vs

Direttur Generali (Dwana)

Il-Qorti,

Rat ir-rikors guramentat tas-socjetajiet attrici tal-25 ta' Marzu, 2011 li jghid hekk:

1) Peress illi fil-12 ta Jannar 2011 waqt li l-bastiment MT Paradise Bay, proprjeta tas-socjeta rikorrenti Paradise Bay Maritime Limited u operat mis-socjeta rikorrenti Island Bunker Oils Limited, kien marbut mal-moll Flagstone Wharf (maghruf ukoll bhala Menqa Outer) fil-Port il-Kbir l-istess bastiment gie ibburdjat minn ufficjali tad-dwana li hadu xi 'samples' ta' zejt minn xi tankijiet tal-imsemmi bastiment.

2) Peress illi l-bastiment MT Paradise Bay gie maqbud mill-Kontrollur tad-Dwana.

3) Peress illi fit-tmienja u ghoxrin (28) ta' Jannar 2011, giet mahruga nota ta' qbid Numru 15/2011 kontra id-diretturi tas-socjetajiet rikorrenti mill-Kontrollur tad-Dwana fejn gie alleggat illi l-bastiment MT Paradise Bay kien involut fil-ksur tal-artikoli 17(2) u (3) tal-Att dwar id-Dazju tas-Sisa Kap. 382 tal-Ligijiet ta' Malta.

4) Peress illi l-Kontrollur tad-Dwana ordna lis-socjetajiet rikorrenti sabiex jiddepozitaw l-ammont ta' hamsa u ghoxrin elf ewro (€25,000) bhala garanzija ai termini ta' artikolu 17(2) tal- Att dwar id-Dazju tas-Sisa Kap. 382 tal-Ligijiet ta' Malta.

5) Peress illi dana l-ammont ta' euro 25,000 gie debitament iddepositat mis-socjetajiet rikorrenti mall-Kontrollur tad-Dwana.

6) Peress illi mhemm l-ebda provi li jissosstanzjaw l-allegazzjonijiet imressqa mill-Kontrollur tad-Dwana li l-bastiment MT Paradise Bay u/jew is-socjetajiet rikorrenti b'xi mod agixxew bi ksur tal-artikoli 17(2) u (3) tal-Kap. 382.

Ghaldaqstant, ir-rikorrenti umilment jitolbu lil din l-Onorabbli Qorti sabiex:

(1) Tiddikjara illi ma kien hemm l-ebda ksur tar-regolamenti taht l-Att dwar id-Dazju tas-Sisa, Kap. 382 tal-Ligijiet ta' Malta minn naha tal-bastiment MT Paradise Bay u/jew is-socjetajiet rikorrenti.

(2) Tiddikjara illi l-qbid tal-bastiment MT Paradise Bay mill-Kontrollur tad-Dwana kien infondat fil-fatt u fid-dritt u li l-bastiment MT Paradise Bay qatt ma kellu jigi maqbud mill-Kontrollur tad-Dwana.

(3) Tordna lill-Kontrollur tad-Dwana sabiex jirrimborsa lis-socjetajiet rikorrenti l-imsemmi depozitu ta' €25,000.

Bl-ispejjez u bl-ingunzjoni tal-intimat ghas-subizzjoni.

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenut li tghid hekk:

Illi fil-mertu u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-allegazzjonijiet tas-socjetajiet rikorrenti huma kollha infondati fil-fatt u fid-dritt ghar- ragunijiet segwenti li qeghdin jigu elenkati minghajr pregudizzju ghal xulxin:

(1) Illi l-fatti tal-kaz fil-qosor huma s-segwenti:

Illi permezz tan-Nota ta' Qbid numru 15/2011 datata 29 ta' Jannar 2011, l-esponent qabad il-bastiment MT Paradise Bay bin-numru ufficjali 290. Irrizulta mir-recordings tal-Vessel Traffic Service (VTS) u tal-Forzi Armati li fil-11 ta' Jannar 2011 fil-ghaxija l-lanca FT Rosnik avvicinat il-bastiment MT Paradise Bay ghal perjodu kontinwu ta' madwar siegha u, minghajr ma kellu l-awtorizzazzjoni necessarja mill-awtoritajiet kompetenti, mar f'zona rizervata ghall-attivitajiet ta' bunkering u ittrasferixxa gasoil mill-bastiment MT Paradise Bay ghal fuq il-lanca FT Rosnik bi ksur tal-paragrafu 34(a) tat-Taqsima D tas-Sitt Skeda tal-Kap. 382 li jistipula car li kellha ssir talba bil-miktub ad hoc fuq il-formula maghrufa bhala Stores Authority (STA1) u Statement to the Customs Authority (SCA1) lill-esponent kemm mill-bastiment MT Paradise Bay kif ukoll mill-lanca FT Rosnik ghal provvista ta' gasoil kemm duty-free kif ukoll duty paid.

Illi mic-cirkostanzi tal-kaz jidher li l-bastiment MT Paradise Bay fornixxa lil lanca FT Rosnik bil-gasoil duty free minghajr ma kellu fil-pussess tieghu d-debita awtorizzazzjoni tal-esponent bil-miktub kif spjegat aktar il-fuq.

Illi meta l-lanca FT Rosnik dahlet il-Port il-Kbir, il-kaptan tal-lanca u wiehed mis-sidien taghha Andrew Debono, innegaw kategorikament li b'xi mod avvicinaw lill-bastiment MT Paradise Bay u li ghabbew jew hattew xi gasoil mill-bastiment MT Paradise Bay. Jirrizulta li anke l-kaptan tal-MT Paradise Bay innega kategorikament li avvicina lill-lanca FT Rosnik u li sar xi zbark ta' gasoil.

Inoltre, minn spezzjoni li saret mill-Ufficjali tad-Dwana u mill-Pulizija gew elevati xi kampjuni ta' gasoil minn diversi tankijiet tal-fuel abbord il-lanca FT Rosnik, u mir-rizultati tal-analizi magħmul mill-analista tad-Dwana, irrizulta li l-kampjuni mehuda minn fuq l-FT Rosnik u l-MT Paradise Bay kienu kwazi identici fir-rigward tan-national marker u tas-solvent yellow 124 li huma markers fiskali, fejn dan il-marker magħruf bhala solvent yellow 124 jindika jekk il-gasoil hux duty-free jew le. Għalhekk, dan ifisser li l-gasoil in kwistjoni ma thallasx dazju ta' sisa u VAT fuqu. Irrizulta ukoll li l-kampjuni analizzati mill-kumpanija Saybolt mehudin minn fuq il-FT Rosnik, kif ukoll minn fuq MT Paradise Bay, irrizultaw prattikament identici.

Illi għalhekk huwa car li dawn il-fatti jiksru l-provvedimenti tal-Kap. 382 (l-Att dwar Dazju tas-Sisa).

Illi għalhekk l-ufficjali tad-Dwana iprocedew bin-Nota ta' Qbid numru 15/2011 ai termini tal-artikolu 17 tal-Att dwar Dazju tas-Sisa (Kap. 382).

(2) Illi fir-rigward tal-ewwel u t-tieni talba kif dedotti fir-rikors promotur, l-esponent jirribatti li l-bastiment MT Paradise Bay kiser id-disposizzjonijiet tal-Kap. 382 meta kien uzat għall-izbark ta' gasoil li kien duty free, kif gie spjegat aktar 'l fuq, u għalhekk kien soggett għall-konfiska peress li ma ntabitx id-debita awtorizzazzjoni lill-awtorita tad-Dwana bil-miktub, cioe Stores Authority (STA1) u Statement to the Customs Authority (SCA1), u dan sabiex il-bastiment MT Paradise Bay jagħddi l-gasoil lill-lanca FT Rosnik. Dan sar bi ksur tal-provvedimenti tal-paragrafu 34 tat-Taqsima D tas-Sitt Skeda abbinat mal-artikolu 17 tal-Kap. 382.

(3) Illi fir-rigward tat-tielet talba tas-socjetajiet rikorrenti, l-esponent jirribatti li huwa talab depozitu fl-ammont ta' (€25,000.00) hamsa u ghoxrin elf ewro in ottemperanza mal-artikolu 17(3) tal-Kap. 382 u l-istess depozitu isir b'kawtela tad-decizjoni finali li tinghata mill-Qorti.

(4) Illi għar-ragunijiet fuq esposti jirrizulta li l-esponent dejjem ottempera ruhu mal-ligi u l-allegazzjonijiet tar-rikorrent li l-bastiment MT Paradise Bay qatt ma kellu jigi maqbud permezz tan-Nota ta' Qbid ma jregix. Inoltre, l-esponent jirribatti li ma jistax jigi mizmum responsabbli għal xi danni kif jipprovdli l-artikolu 17(4) tal-Kap. 382.

(5) Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Għaldaqstant l-esponent jitlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti joghghobha tichad it-talbiet kollha tas-socjetajiet rikorrenti kif dedotti fir-rikors promotur bhala infondati fil-fatt u fid-dritt; bl-ispejjez.

Rat li din il-Qorti fis-6 ta' Marzu, 2012, laqghet it-talba tad-difensur tal-intimat, li din il-kawza tinstema flimkien mal-kawza 180/2011, peress li l-provi fil-maggor parti huma l-istess, liema talba ma kinitx opposta.

Rat l-atti kollha ta' din il-kawza, kif ukoll tal-kawza 180/2011, li qeghda tigi deciza wkoll illum, inkluz ir-rapport tal-perit legali, r-relazzjoni tal-perit tekniku, l-eskussjoni li saret taghhom, kif ukoll in-noti ta' sottomissjonijiet;

Rat li l-kawza thalliet ghas-sentenza.

Ikkunsidrat

Illi l-kawza in ezami titratta talba da parti tar-rikorrenti sabiex din il-Qorti tiddikjara li ma kien hemm ebda ksur da parti taghhom jew da parti tal-bastiment *MT Paradise Bay* tal-Kap. 382 tal-Ligijiet ta' Malta (L-Att dwar id-Dazju tas-Sisa); tiddikjara li l-qbid tal-bastiment *MT Paradise Bay* mill-intimat kien infondat; tordna r-rilaxx tad-depozitu tas-somma ta' €25,000 favur is-socjetajiet rikorrenti. Bazikament qeghda tigi attakkata n-nota ta' qbid li ggib referenza 15/2011 (Dok. KD a fol. 13 tal-process) mahruqa mill-intimat fuq is-somma ta' €25,000, li tirraprezenta l-bastiment *MT Paradise Bay*.

Mill-provi in atti jirrizulta illi s-socjetà rikorrenti Paradise Bay Maritime Limited hija sid il-bastiment *MT Paradise Bay*, filwaqt li s-socjetà rikorrenti l-ohra, Island Bunker Oils Limited topera l-istess bastiment. Ix-xhud Daniel Attard (affidavit esebit bhala Dok. PD1 a fol. 35 tal-process), *Operations Coordinator* fi hdan Island Bunker Oils Limited, jispjega li l-bastiment *Paradise Bay* dakinhar tal-11 ta' Jannar, 2011, kellu l-permess ta' Trasport Malta sabiex jaghmel *bunkering* lil CMA CGM Faust sal-10 ta' filghaxija u konsegwentement jibqa' fl-istess arja ta' *bunkering* (ara wkoll ix-xhieda ta' Anthony Mangion ghan-nom ta' Trasport Malta a fol. 440 tal-process 180/2011). Wara din l-attivitá, l-bastiment *Paradise Bay* ma setax jidhol lura mal-moll li kien disinjat li jidhol mieghu peress li kien hemm il-bastiment tal-istess socjeta *Balluta Bay* li kienet qeghda tiehu l-fuel mill-MOBC u li sussegwentement kellha taghti l-fuel lill-vapur Karol Woyjtyla (ara Dok. DA02(01) a fol. 38 tal-process). Ghalhekk gie deciz li l-bastiment *Paradise Bay* inizzel l-ankra dak il-lejl fil-post fejn kien f'*bunkering area 4*. Jispjega li ma kienx jaghmel sens mill-aspett logistiku li l-bastiment *Paradise Bay* jitlaq minn Delimara, imur lejn *bunkering area 1* vicin il-bajja tal-Armier, sabiex jerga lura fil-port ta' Valletta l-ghada filghodu. Bid-decizjoni li *Paradise Bay* jibqa'

f'*bunkering area 4*, gie ffrankat il-*fuel* u fl-istess waqt l-ekwipagg kellu aktar hin ta' mistrieh u dan fl-interess tas-sigurtà.

Din ix-xhieda tinsab ikkonfermata minn dik tal-kaptan tal-bastiment *Paradise Bay*, Anatolij Semenov, li kien impjegat bhala kaptan tal-istess bastiment bejn l-1 ta' Ottubru, 2010 u t-28 ta' Jannar, 2011. Jghid ukoll li wara li nizlu l-ankra f'xi d-9.30 ta' filghaxija, dahal jistrieh u halla f'idejn id-Deck Officer. Meta mar lura jaqdi id-dmirijiet tieghu l-ghada filghodu fis-6am, hadd ma rraportalu dwar l-avvicinament tal-lanca Rosnik ghall-bastiment li kien qieghed jiehu hsieb, hliet meta gie nterrogat mill-ufficjali tad-dwana u tal-pulizija. Jikkonferma li bejn il-5.30 ta' filghodu tal-11 ta' Jannar, 2011 u s-2.30 ta' wara nofsinhar tal-ghada 12 ta' Jannar, 2011, il-bastiment tieghu kien issuplixxa 1500 MT ta' *Heavy Fuel Oil* lill-vapur CMA CGM Faust, u li tul dan il-perjodu *Paradise Bay* ma ssuplixxa lil ebda bastiment iehor b' *gas oil*.

Dan kollu jinsab korroborat bix-xhieda dettaljata ta' Gordon Ghirxi (ara affidavit esebit bhala Dok. PD3 a fol. 40 tal-process), supretendent impjegat mill-istess socjeta rikorrenti, li jispjega li minhabba d-daqs tal-bastiment *Paradise Bay* huwa difficili li dan jghabbi *gas oil* direttament mill-hazna tal-Enemalta. Konsegwentement, f'dan il-kaz il-*gas oil* li kien hemm abbord *Paradise Bay* dakinhar tal-11 ta' Jannar, 2011, origina mill-bastiment *Mistra Bay* li ttrasferixxa 105.773MT ta' *gas oil* lill-*Paradise Bay*. Minn dan l-ammont sar trasferiment intern fit-tankijiet ta' *Paradise Bay* l-ewwel ta' 40.352 MT ghall-konsum tal-istess bastiment u sussegwentement gew trasferiti wkoll 2.896 MT ghall-iskop ta' *blending*. Dan halla bilanc ta' 62.526 MT *gas oil* fit-tank ta' *Paradise Bay* (ara Tabella numru 2 a fol. 44 tal-process). Dawn il-figuri jinsabu minuzjosament elenkati kemm fl-Engine Log (a fol. 63 tal-process), kemm f'dokumenti ohra kompilati mill-impjegati tar-rikorrenti (ara Stock Position a fol. 55 u 56 tal-process, kif ukoll Delivery Note a fol. 65 tal-process), kif ukoll mid-ditta Saybolt (a fol. 45 *et seq.* tal-process, kif ukoll ix-xhieda ta' Sandro Fenech, *quantity surveyor* indipendenti ma' Saybolt Malta Limited), hekk kif inkarigata mill-istess rikorrenti. L-attivitá ta' *Paradise Bay* tul il-gurnata tal-11 ta' Jannar, 2011, tinsab ukoll indikata fil-kopji ta' estratti mil-*log book* tal-istess bastiment *Paradise Bay* (a fol. 68 u 69 tal-process). L-istess xhud jishaq li l-uniku caqliq ta' *gas oil* fuq il-bastiment

Paradise Bay tul dik il-gurnata, kien wiehed intern, filwaqt li l-uniku *bunkering* li sehh fl-istess gurnata, kien dak ta' *heavy fuel oil* lill-bastiment CMA CGM Faust.

Il-Kaptan Joseph Gabriele (Dok. PD4 a fol. 72 tal-process), *Fleet Manager*, jikkonferma dan kollu u inltre jispjega li fil-fehma tieghu ma setghax sehh il-*bunkering* ta' 108,000 litri ta' *fuel* bejn *Paradise Bay* u Rosnik fil-hin li Rosnik damet vicin tal-bastiment *Paradise Bay* ta' madwar hamsa u hamsin minuta, peress li operazzjoni bhal din kienet tehtieg aktar hin. Dan apparti li jishaq li r-records ta' trasferiment ta' *gas oil* u l-bilanc ta' *gas oil* prezenti fuq il-*Paradise Bay*, inkluz *surveys* maghmula minn terzi, mhumiex kompatibbli ma tali allegazzjoni. Jghid ukoll li fil-fehma tieghu, mir-rizultati tal-analizi tal-kampjuni elevati minn Saybolt, dawn ma kenux konklusivi li kienu l-istess, kif lanqas ma kienu konklussivi li kienu joriginaw mill-bastiment *Paradise Bay*, dan peress li l-*gas oil* provdut mit-tank numru 10 tal-Enemalta f'Has-Saptan, kien supplit u provdut lil diversi bastimenti ohra.

Ix-xhieda ta' Philip Borg, manager tal-Petroleum Division, jispjega li t-tankijiet f'Has-Saptan huma operati mill-Enemalta, li jikru t-tankijiet lill-operaturi taz-zejt, li jfisser li l-*fuel* go fihom mhux tal-Enemalta. Jikkonferma li l-*fuel* minn tank numru 10 ma giex provdut lill-barge *Mistra Bay* biss, izda jinbiegh lil dawk l-operaturi Maltin kollha awtorizzati mill-MRA li jaghmlu *bunkering*. Jispjega li dan it-tank partikolari jesa 14,500 tunnellata u li wara li l-operaturi li jitolbu li jinghataw il-*fuel*, jiddeterminaw l-uzu li jridu jaghmlu mill-*fuel*, jekk hux ghal shipping intern madwar il-portijiet, li tieghu irid jithallas id-dazju jew inkella jekk ikunx ghal skop ta' esportazzjoni. Jekk il-*gas oil* se jispicca fuq *barge* peress li jintuza ghal *bunkering* mill-vapuri ghal-lanec taghhom stess, mela dak ikun immarkat ahmar bis-*solvent yellow 124* blended flimkien li jigi njetat ladarba ser jintuza fuq il-bahar. Jekk il-*fuel* ikun ser jintuza minn lanca li taghmel *cruises*, fis-sens li ser jinhela lokalment, ikollu n-national marker ukoll, li tfisser li jkun thallas id-dazju. Mentri dak li jintuza fuq l-art ma jkollux fih il-kulur ahmar. Dan ifisser li l-kuluri jigu njetati waqt il-*loading*, skont l-uzu li jkun iddikjara l-operatur lokali li se jaghmel minnu, fil-presenza tal-ufficjali tad-dwana, li jindikawhom il-kuluri li ghandhom jigu mizjuda, peress li l-Enemalta ma jkunux jafu ghal x'hiex ser jintuza l-*fuel* minn qabel. Ix-xhud jesebixxi lista (Dok. PB1 a fol. 75 tal-process) li tirraprezenta d-distribuzzjoni li saret mit-tank numru 10, lil diversi operaturi bejn id-29

ta' Dicembru, 2010 u l-11 ta' Jannar, 2011. Mill-istess lista ma jirrizultax jekk il-fuel li hareg kienx *duty free* jew *duty paid*, peress li dik l-informazzjoni jkollhom tad-dwana. Ix-xhud jikkonkludi billi jikkonferma li mill-istess lista jistghu jirrizultaw diversi vapuri li hadu fuel biex jintuza ghall-istess skop bhal *local shipping*, kif ukoll operaturi ohra li hadu l-fuel sabiex jintuza ghall-export, mhux fl-ibhra Maltin.

Rat l-affidavit ta' Emanuel Sammut, Kap tal-Investigazzjonijiet, fid-Dipartiment tad-Dwana li spjega li f'Awwissu 2010, id-Dipartiment tad-Dwana kien ircieva informazzjoni li l-lanca tas-sajd Rosnik kienet qeghda timporta *gas oil diesel* tal-kuntribandu li kienet tixtri minghand lanec tas-sajd Libjani u Egizzjani, barra mill-ibhra territorjali ta' Malta u li d-Dipartiment kien beda jinvestiga din l-informazzjoni. Fil-11 ta' Jannar, 2011, il-lanca Rosnik talbet permess lill-Vessel Traffic Services (VTS) ma' Trasport Malta, sabiex taghmel *sea trial* peress li kellhom xi problema teknika, fl-*auto pilot*, liema permess inghata. Madankollu, f'hin minnhom, il-lanca Rosnik, kontra r-regolamenti, dahlet f'zona maghrufa bhala *bunker area 4* (zewg mili nawtici boghod mill-ponta ta' Delimara) li kienet riservata ghal bunkering u dan minghajr permess u resqet fil-vicinanze ta' vapur bunker bl-isem *Paradise Bay* u baqghet hemm ghal ftit anqas minn siegha. Il-lanca Rosnik ma kenitx awtorizzata li tghabbi *duty free gas oil* peress li ma kenitx ghamlet procedura ta' *clearance* mad-Dwana, jigifieri ma kenitx giet ipprezentata l-applikazzjoni maghrufa bhala "*Stores Authority*" mill-kaptan/sidien tal-lanca Rosnik sabiex tiehu kunsinna ta' *duty free gas oil*.

Dakinhar stess meta l-lanca Rosnik dahlet fil-Port il-Kbir, saret tfittxija fuq il-lanca Rosnik da parti tal-ufficcjali tad-dwana u tal-pulizija fejn ma rrizulta xejn. Meta mistoqsi x'kwantitajiet kellu ta' *gas oil*, Andrew Debono, li kien abbord il-lanca Rosnik, iddikjara li kellu l-ammont ta' 108,000 litru *gas oil* fit-tankijiet tal-lanca. L-ghada, 12 ta' Jannar, 2011, ufficjali tad-dwana kkonfermaw li kien hemm dawn il-kwantitajiet u hadu l-kampjuni tal-*gas oil* mil-lanca tas-sajd Rosnik. Meta Andrew Debono gie mistoqsi sabiex jipproduci l-fatturi relattivi u evidenza dokumentarja sabiex juri kif inxtara dan il-*gas oil*, dan baqa' ma pprezenta ebda rcevuta ta' minn fejn kien inxtara l-*gas oil*.

Min-naha l-oħra fit-12 ta' Jannar, 2011, għall-habta ta' nofsinhar dahal fil-Port il-Kbir, *it-tanker Paradise Bay*, li kien sorgut fil-menqa tal-Marsa. L-ufficjali tad-Dwana telghu fuq dan it-tanker li elevaw minn fuq tmien kampjuni ta' *gas oil*. It-*tanker Paradise Bay* għandu sbatax-il tank u dan igorr fuqu *duty free marine gas oil*, li jkollu mhallat miegħu *Fiscal marker Solvent yellow 124*, kif ukoll kulur ahmar biex jintgħaraf u jindika li dan huwa *marine gas oil* li t-taxxa tas-Sisa u Vat ma tkunx thallset fuqu. Dan il-*gas oil* jintuza biss sabiex jissupplixxi bunkers lill-vapuri li jkunu awtorizzati mid-Dwana biex jieħdu dan id-*duty free gas oil* sabiex ikomplu l-vjagg tagħhom lil hinn minn Malta. It-*tanker Paradise Bay* huwa awtorizzat mid-Dwana sabiex jahzen, igorr u jissupplixxi *bunkers duty free marine gas oil* u jitqies bhala *private warehouse* fejn il-*gas oil* ikun mingħajr taxxa tas-Sisa u Vat u jkun taht sorveljanza tad-Dwana. It-*tanker Paradise Bay* ma kienx awtorizzat mid-Dwana biex jissupplixxi *duty free gas oil* lil-lanca tas-sajd Rosnik.

Meta c-*Chief Officer tat-tanker MT Paradise Bay* Tsintsadze Mamuka kien mistoqsi mill-ufficjali tad-Dwana jekk kienx intercetta jew trakka mal-lanca Rosnik, jew kien issupplixxa *bunker gas oil* lil Rosnik, fil-lejl tal-11 ta' Jannar, 2011, huwa kien caħad. Għalhekk id-Dwana tat struzzjonijiet lill-Kaptan ta' *Paradise Bay* li t-tanker kien qieghed jigi mizmum mid-Dwana għal aktar stharrig u li ma setax jitlaq mill-Port il-Kbir, sakemm isiru aktar investigazzjonijiet u analizi tal-kampjuni tal-*gas oil*. Ix-xhud jispjega li l-ufficjali ta' Trasport Malta, mis-sezzjoni tal-*Valletta Port Control* kienu rrekordjaw il-manuvri tal-lanca Rosnik u tat-*tanker Paradise Bay*, permezz tas-sistema VTS (*Vessel Tracking System*) fejn fil-fehma tiegħu jidher car li z-zewg bastimenti kienu trakkati ma' xulxin għal xi siegħa f'*Bunker area 4*. Jesebixxi numru ta' dokumenti in sostenn ta' dak li jingħad minnu, kif ukoll dokument mahrug mill-Forzi Armati ta' Malta dwar il-moviment tat-Tanker *Paradise Bay* (esebiti bhala Dok. ES1 sa ES 4, a fol. 96 *et seq.* tal-process).

Il-kampjuni tal-*gas oil* li ttieħdu minn fuq il-lanca Rosnik, irrizultaw li kienu *duty free marine gas oil* peress li kien fihom l-*fiscal marker Solvent Yellow 124*, li d-Dwana tuza bhala indikatur, kif ukoll in-*National Marker* u *dye* ta' kulur ahmar li jindika li l-*gas oil* kien għal uzu marittimu u li l-prodott huwa sdazjat. Dan fil-fehma tad-Dwana ifisser li l-kampjuni tad-diesel fl-ammont ta' 108,000 litru *gas oil* li kien jinsab abbord

il-lanca Rosnik u dak abbord *it-tanker Paradise Bay* kienu kollha jaqblu u jiccita r-rizultanzi tal-verifiki li saru mill-analista tad-Dipartiment, kif ukoll dawk mill-kumpannija Saybolt. Fil-fehma ta' dan ix-xhud, huwa evidenti li mill-analizi tal-kampjuni li ttiehdu minn fuq iz-zewg bastimenti Rosnik u *Paradise Bay*, kienu identici u li fl-opinjoni tieghu jidher illi *duty free marine gas oil* inhatt minn fuq il-bastiment *Paradise Bay* gal fuq il-lanca Rosnik u dan bi ksur tal-Kap. 382 u tal-Kap. 37 tal-Ligijiet ta' Malta.

Mill-kampjuni li ttiehdu mil-lanca Rosnik u mit-tanker *Paradise Bay*, minn verifiki li saru mill-analista tad-Dwana, rrizulta li t-tnejn kellhom zewg *markers* fiskali, wiehed *solvent yellow 124*, li hu l-*Euro marker* u l-iehor huwa dak nazzjonali (ara x-xhieda ta' Bernardette Mallia tat-12 ta' Dicembru 2011 a fol. 115 et seq. tal-process), li ghandu ricetta partikolari aktar milli kulur wahdu u li bejniethom kienu vicini hafna f'dak li huwa *range* u koncentrazzjoni. Hekk ukoll saret analizi indipendenti mid-ditta Saybolt (ara x-xhieda ta' David Gauci tas-6 ta' Marzu, 2012, a fol. 127 et seq. tal-process fejn spjega li sar ezami komparattiv bejn il-kampjuni li wasal ghall-konkluzjoni li dawn kienu bunker fuels), ta' dawn il-kampjuni, li kienu ghal dak li ghandu x'jaqsam is-*sulphur content*, fil-parti l-kbira jaqblu.

Dan wassal sabiex l-ufficjali tad-Dwana hargu nota ta' qbid 15/2011 fil-konfront tal-bastiment *Paradise Bay* minhabba li jinghad li l-lanca tas-sajd Rosnik (din hija mertu ta' procedura ohra li jgibu referenza 180/2011, li wkoll qeghdin jigu decizi illum minn din l-istess Qorti) avvicinat lill-bastiment *Paradise Bay*, ghal madwar siegha u minghajr l-awtorizzazzjonijiet mehtiega sabiex tinghata *duty free fuel*. L-intimat isostni li dan sar bi ksur tal-artikolu 17(2) u (3) tal-Kap. 382, jigifieri li l-bastiment ntuza ghall-importazzjoni, zbark, twarrib, zamma, habi jew garr ta' oggetti li d-dazju taghhom ma jkunx thallas, li jwassal ghall-konfiska tal-istess bastiment. Ittiehdu l-passi sabiex jitressqu Andrew Debono li kien jinsab abbord ir-Rosnik (il-kaptan Egizzjan mar lura pajjizu), kif ukoll kontra l-kaptan ta' *Paradise Bay*, Anatoly Semanov, permezz ta' proceduri kriminali, li sa fejn jirrizulta, ghadhom pendenti (ara nota ta' sottomissjonijiet tar-rikorrenti a fol. 163 tal-process). L-allegazzjoni tal-intimat hija bbazata fuq zewg punti principali: (i) li r-rizultanzi tal-ezamijiet analitici, fejn gie konkluz li l-kampjuni ta' *gasoil* li ttiehdu miz-zewg bastimenti huma

prattikament identici; u (ii) li z-zewg bastimenti in kwistjoni kienu qrib ta' xulxin ghal madwar siegħa, bejn il-lejl tal-11 u t-12 ta' Jannar, 2011. Min-naha tagħhom is-socjetajiet rikorrenti qeghdin jikkontesaw in-nota ta' qbid in kwistjoni permezz tal-proceduri odjerni (a tenur tal-artikolu 28(1) tal-Kap. 382 tal-Ligijiet ta' Malta), in kwantu jichdu l-allegazzjonijiet magħmula fil-konfront tagħhom. Jirrizulta wkoll li llum il-gurnata l-bastiment *Paradise Bay* jinsab rilaxxat kontra garanzija ta' €25,000.

Din il-Qorti rat ir-rapport tal-perit legali li permezz tiegħu wara li kkonsidra l-provi prodotti, kkonkluda li fil-fehma tiegħu l-Qorti għandha tichad l-eccezzjonijiet kollha tal-intimat, tilqa' t-talbiet tar-rikorrenti u konsegwentement tiddikjara li ma kien hemm ebda ksur tar-regolamenti taht il-Kap. 382 tal-Ligijiet ta' Malta min-naha tal-bastiment *Paradise Bay* u/jew tas-socjetajiet rikorrenti, tiddikjara li l-qbid tal-bastiment *Paradise Bay* mill-intimat Direttur Generali (Dwana) kien infondat u konsegwentement tordna lid-Direttur Generali (Dwana) jirrifondi l-ammont ta' €25,000.

Il-perit legali wasal għal din il-konkluzjoni a bazi tar-relazzjoni tal-perit tekniku li wara li evalwa fid-dettal il-provi teknici, inkluz il-fuel in kwistjoni, id-distanzi bejn il-bastimenti in kwistjoni, u l-hin li l-bastimenti kienu qrib xulxin matul il-lejl bejn il-11 u t-12 ta' Jannar, 2011, minkejja l-prossimita tagħhom għal madwar 56 minuta, id-distanza effettiva ma setgħetx tigi affermata, in kwantu setgħet kienet ta' diversi metri. Konsegwentement ma setgħax jingħad li l-bastimenti kienu biswit xulxin, kif mehtieg sabiex isehh il-*bunkering*. L-espert tekniku qies ukoll li l-hin li z-zewg bastimenti kienu qrib xulxin ma kienx sufficjenti sabiex isehh il-*bunkering* allegat. Hekk ukoll irrileva li mir-*recordings* tal-*Vessel Traffic Services* (VTS) kemm damu hdejn xulxin, ma rrizultat ebda komunikazzjoni bejn il-bastimenti in kwistjoni, kif lanqas ma rrizultat it-twissija lil-lanca Rosnik hekk kif din għaddiet mill-Bunker Area 4. Ma jirrizultax anqas notament fil-*log book* ufficjali tal-*Paradise Bay* rigward il-presenza tal-lanca Rosnik fil-qrib tagħha.

Inoltre, fir-rigward tal-*fuel*, l-espert tekniku jsostni li, mill-analizi kimika għall-karatteristici tal-kampjuni provduti, kif ukoll dik tal-markers, jirrizulta li għalkemm gejjin mill-istess provvista tal-prodott, izda mhux necessarjament tindika li *fuel* fil-lanca Rosnik kien gejj mill-istess tank tal-*Paradise Bay*. Dana jingħad minnu peress li l-fornitura lokali tghaddi mill-istess sors, cioè mill-istess tank gestit mill-Enemalta.

Mill-provi prodotti lanqas ma rrizultat xi diskrepanza fl-ammont ta' *gas oil* li kien hemm fuq il-bastiment *Paradise Bay* jew moviment ta' 108,000 litru kif allegat mill-intimat. Fuq is-sahha tar-rapport tekniku, l-perit legali qal li ma rrizultax li s-socjetajiet rikorrenti agixxew bi ksur tal-artikolu 17(2) u (3) tal-Kap. 382 tal-Ligijiet ta' Malta u kwindi li l-hrug tan-nota ta' qbid bin-numru 15/2011 u l-konfiska relattiva tal-ammont ta' flus in kwistjoni mhix gustifikata.

L-insenjament gurisprudenzjali f'materja ta' prova peritali, huwa fis-sens li, ghalkemm ir-rapport tekniku huwa kontrollabbli mill-gudikant bhal kull prova ohra u l-Qorti mhijex tenuta li taccetta l-konkluzjonijiet peritali kontra l-konvinzjoni taghha, *il giudizzio dell'arte* kif espress mill-perit tekniku m'ghandhux jigi skartat sakemm ma jkunx jidher sodisfacentement illi l-konkluzjonijiet peritali huma, fil-kompless kollu tac-cirkostanzi rragjonevoli. Kif inghad minn din il-Qorti, diversament preseduta fis-sentenza taghha tad-29 ta' Settembru, 2011, fil-kawza fl-ismijiet **Joseph Aquilina et vs Dione Bartolo et**:

In linea ta' principju, ghalkemm qorti mhix marbuta li taccetta l-konkluzjonijiet ta' perit tekniku kontra l-konvinzjoni taghha (*dictum expertorum numquam transit in rem judicata*), fl-istess waqt dak ma jfissirx pero' illi qorti dan tista' taghmlu b' mod legger jew kapriccju. Il-konvinzjoni kuntrarja taghha kellha tkun ben informata u bazata fuq ragunijiet li gravement ipoggu fid-dubju dik l-opinjoni teknika lilha sottomessa b' ragunijiet li ma ghandhomx ikunu privi mill-konsiderazzjoni ta' l-aspett tekniku tal-materja taht ezami ("**Grima vs Mamo et noe**" – Qorti tal-Appell – 29 ta' Mejju 1998).

Jigifieri qorti ma tistax tinjora r-relazzjoni peritali sakemm ma tkunx konvinta li l-konkluzjoni ta' tali relazzjoni ma kienetx gusta u korretta. Din il-konvinzjoni pero' kellha tkun wahda motivata minn gudizzju ben informat, anke fejn mehtieg mil-lat tekniku. ("**Cauchi vs Mercieca**" – Qorti tal-Appell – 6 ta' Ottubru 1999 ; "**Saliba vs** tal-Appell – 19 ta' Novembru 2001).

Il-giudizio dell'arte espress mill-perit tekniku ma jistax u ma ghandux, aktar u aktar fejn il-parti nteressata ma tkunx ipprevaliet ruhha mill-fakolta' lilha moghtija ta' talba ghan-nomina ta' periti addizzjonali, jigi skartat facilment, ammenokke' ma jkunx jidher sodisfacentement illi l-konkluzjonijiet peritali huma, fil-kompless kollha tac-cirkostanzi, irragjonevoli" – ("**Bugeja et vs Muscat et**" – Qorti tal-Appell – 23 ta' Gunju 1967).

Filwaqt li din il-Qorti tabbraccja dawn l-insenjamenti, f'dan il-kuntest, din il-Qorti tqis tassew importanti l-eskussjoni li saret lill-espert tekniku (esebita in atti tal-process 180/2011 a fol. 447 *et seq.* ta' dak il-process). Filwaqt li kkonferma li qies ix-xhieda kollha migbura fl-atti ghall-fini tal-konsiderazzjonijiet teknici tieghu, rrizulta li dan l-

espert qatt ma acceda fuq il-bastimenti in kwistjoni. Dan kien ikun mill-aktar rilevanti peress li, filwaqt li din il-Qorti ma ghandhiex dubju li l-bastiment *Paradise Bay* kien debitament mghammar bil-pajpijiet mehtiega, ladarba *bunkering* kien parti mill-attivitajiet normali mwettqa minnu, min-naha l-oħra ma jistax jinghad b'certezza jekk il-lanca Rosnik kenitx mghammra bil-pajpijiet mehtiega sabiex taghmel l-allegat *bunkering*. Kwindi l-istess espert ma kellux jaghmel il-presunzjoni li ladarba din kienet lanca tas-sajd, din ma kenitx mghammra għall-*bunkering*, minghajr ma jaghmel il-verifiki opportuni, tenut kont tal-allegazzjonijiet illi saru. Tant hu hekk li l-istess espert ma eskliudix il-possibilità li kien ir-Rosnik li kien qiegħed jitfa fil-*Paradise Bay* u mhux vice versa.

Inoltre l-espert telaq mill-premessa li l-*bunkering* kellu jsir skont certu regolamenti u normi ta' sigurta, izda mistoqsi direttament minn din il-Qorti jeskludix li setgħet saret din l-operazzjoni, **huwa wiegħeb li ma setgħax jeskludi l-*bunkering* bhala haga impossibbli li saret.** Din l-istqarrija tal-espert hija ripetuta lejn l-aħħar tal-eskussjoni (seduta 6 ta' Lulju, 2017 a fol. 468 tal-process 180/2011) tiegħu meta minkejja li kien hemm waqtiet li s-sinjtal trasmess mir-Rosnik minn fuq l-*Automatic Identification System (AIS)* intilef, minhabba dak li t-teknici jsejjhu "*dead reckoning*" (ara Dok. KG - relazzjoni teknika a fol. 220 et seq. tal-process) li wassal għal kuntrast bejn dak li titrasmetti dik is-sistema, komparat ma' dak li hija s-sistema ta' *Radar Tracking* bis-sistema tal-VTS, huwa xorta ma hassux kunfidenti li jeskludi li seta' sar *bunkering* bejn iz-zewg bastimenti.

Izda l-aktar kumment tal-espert tekniku in eskussjoni li hasseb lil din il-Qorti huwa meta dan stqarr illi l-provi teknici kkonfermaw li z-zewg bastimenti kienu qrib xulxin, izda ma tressqet ebda prova dwar kemm kienu ezattament qrib xulxin u jekk kenux qrib bizzzejjed sabiex isir *bunkering*, **dan ma giex ippruvat lil hinn minn kull dubju.** Dan ifisser li l-kejl adoperat mill-espert ma kienx dak adoperat fil-kamp civili, izda dak adoperat fil-kamp kriminali.

Din il-Qorti fliet ix-xhieda mogħtija mid-diversi persuni mressqa mill-kontendenti fil-kawza, dwar id-distanza effettiva bejn iz-zewg bastimenti li huma għal kwantu

konfliggenti¹, senjatament jekk mill-VTS recordings jistax jinghad jekk iz-zewg bastimenti kenux biswit xulxin jew kienx hemm distanza bejniethom. Madankollu, meta din il-Qorti kompliet tistaqsi lill-espert mahtur minnha jekk fuq bazi ta' probabilita, kenux qrib xulxin tant li setgha sar il-*bunkering*, ir-risposta tieghu kienet fil-posittiv (ara xhieda in eskussjoni ta' Kurt Gutteridge tad-19 ta' Lulju, 2017, a fol. 481 tal-process 180/2011).

Min-naha l-ohra mill-eskussjoni tal-espert tekniku, jirrizulta wkoll li mil-logs u r-records dwar l-ammont ta' fuel prezenti fuq il-bastiment *Paradise Bay*, li kienu mressqa da parti tas-sidien tal-*Paradise Bay*, jirrizulta wkoll ippruvat li l-fuel li kien hemm fl-istess *Paradise Bay* kien jikkombacja perfettament mal-logs tal-bastiment, kif ukoll mir-rapporti jew surveys maghmula minn Saybolt, u kwindi l-possibilita li sar dan il-*bunkering* hija remota hafna. Ix-xhud jishaq li mic-cifri ipprezentati, ma sehh ebda *bunkering* bejn iz-zewg vapuri. Dana jinghad minnu peress li d-dokumenti esebiti mis-sidien tal-bastiment *Paradise Bay*, fl-atti ta' dawn il-proceduri, jikkonfermaw li l-*gas oil* fuq l-istess *Paradise Bay* la zdied u lanqas naqas b'mod klandestin fil-gurnata in kwistjoni. Din il-prova ma giet kontradetta bl-ebda provi kontrastanti da parti tal-intimat.

Kunsidrat dan kollu, filwaqt li l-espert tekniku fl-eskussjoni rritratta l-posizzjoni tieghu adottata fir-rapport redatt minnu, in kwantu l-vicinanza taz-zewg vapuri kienet indikattiva li seta' sar il-*bunkering* bejn iz-zewg bastimenti, min-naha l-ohra baqa' jsostni l-punt elenkat fir-rapport tieghu, cioe li:

- e) Dokumentazzjoni ufficjali tal-*Paradise Bay* sostnut mill-verifiki indipendenti tal-bunker surveys ta' Saybolt ma jurux diskrepanzi jew movement fil-kariku ta' Gasoil ekwivalenti jew li jispjegaw trasferiment ta' 108,000 litru allegat.

In tema legali, dwar kunflitt ta' provi fil-kaz **Emanuel Ciantar vs David Curmi noe**, deciza minn din il-Qorti fit-28 ta' April, 2003, u kkonfermata mill-Qorti tal-Appell, fid-19 ta' Gunju 2006, kien precizat:

¹ Emmanuel Sammut fl-affidavit tieghu jsostni li mill-VTS kien jidher li iz-zewg bastimenti kienu trakkati ma' xulxin, kif ukoll is-Staff Sgt Major David Cioffi in rapprezentanza tal-Forzi Armati, li fix-xhieda tieghu quddiem il-Qorti tal-Magistrati, esebita bhala Dok. AS16 a fol. 238 tal-process 180/2011 jghid li fuq l-AIS ra z-zewg bastimenti "*superimposed*", li fil-fehma tieghu kien ifisser li dawn kienu "*alongside each other*". L-istess jinghad minn Anthony Mangion supervisor tal-VTS waqt is-seduta tal-11 ta' Frar, 2015, quddiem il-periti appuntati minn din il-Qorti. Filwaqt li x-xhieda tal-Kaptan David Bugeja f'Dok AD 10 a fol. 145 tal-process 180/2011, l-affidavit ta' Joe Gabriele f'Dok. PD 4 a fol. 72 tal-process, kif ukoll Dok. AS 24 a fol. 271 tal-process 180/2011 konsistenti fix-xhieda tal-espert tekniku Antoine Grima, mqabba mill-Qorti tal-Magistrati fil-proceduri kriminali u r-rapport tieghu li fir-rigward tad-distanza bejn iz-zewg bastimenti wkoll ma kkomettiex ruhu u qal: "They could be touching and they could be a few metres away".

Huwa ben maghruf f`materja konsimili illi mhux kwalunkwe konflitt, kontradizzjonijiet jew inezattezzi fil-provi ghandhom ihallu lill-Qorti f`dak l-istat ta` perplessita` li minhabba fihom ma tkunx tista` tiddeciedi b`kuxjenza kwjeta jew jkollha b`konsegwenza taqa` fuq ir-regola ta` in dubio pro reo;

Fil-kamp civili ghal dak li hu apprezzament tal-provi, il-kriterju ma huwiex dak jekk il-gudikant assolutament jemminx l-ispjegazzjonijiet furniti lilu imma jekk dawn l-istess spjegazzjonijiet humiex, fic-cirkostanzi zvarjati tal-hajja, verosimili. Dan fuq il-bilanc tal-probabilitajiet, sostrat baziku ta` azzjoni civili, in kwantu huma dawn, flimkien mal-proponderanza tal-provi, generalment bastanti ghall-konvinciment. Ghax kif inhu pacifikament akkolt, ic-certezza morali hi ndotta mill-preponderanza tal-probabilitajiet. Dan ghad-differenza ta' dak li japplika fil-kamp kriminali fejn il-htija trid tirrizulta minghajr ma thalli dubju ragjonevoli. (Vol. XXXVI P I p 319);

Tabilhaqq din il-Qorti taqbel mal-intimat illi meta wiehed jikkonsidra c-cirkostanzi tal-kaz, f`dak li ghandha x`taqsam il-lanca Rosnik, li s-*sea trial* sehhet f`zona ta' *bunkering*, meta din l-arja ta' *bunkering* tirrizulta mic-*charts* tan-navigazzjoni u li wiehed ghandu jevita li jinnaviga minn go *bunkering area*, kif ukoll kunsidrat il-fatt li l-lanca Rosnik qattghet sitta u hamsin minuta f`din il-*bunkering area* tqanqal suspett ragjonevoli. Dan meta wiehed iqis ukoll li *sea trials* normalment isiru f`bahar apert u s-sidien tar-Rosnik ma taw ebda raguni l-ghala il-lanca taghhom spiccat f`din l-arja, ghajr li l-kaptan kien qieghed ifittex post ghall-kenn sakemm jaghmlu *sea trial*. Izda dan fih innifsu mhux prova li sehh il-*bunkering* bejn *Paradise Bay* u *Rosnik*.

Hekk ukoll fil-kaz tal-analizi tal-*gas oil* minn fuq iz-zewg bastimenti, l-fatt li dawn kienu kwazi identici, seta' kien kemm ghar-raguni li dan kien gej minghand l-istess *supplier*, kif ukoll peress li sehh il-*bunkering* bejn iz-zewg vapuri, kwindi lanqas f`dan il-kaz ma jista' jinghad li l-espert tekniku wasal ghal xi konkluzjoni certa li l-*gas oil* fuq ir-Rosnik kien gej mill-*Paradise Bay*. Anzi r-rikorrenti ressqu xhieda u prova dokumentali (ara xhieda ta' Philip Borg u Dok. PB1 a fol. 75 tal-process) li kien hemm operaturi ohra li kellhom a disposizzjoni taghhom *gas oil* li kien provdut mit-tank numru 10 tal-Enemalta f`Has-Saptan fl-istess zmien in kwistjoni, li setghu facilment kellhom uzu simili ghall-fuel in kwistjoni u cioe li jintuza fuq il-bahar u li konsegwentement ikun immarkat bl-istess tip ta' markers.

Il-fatt li fil-kaz tal-lanca Rosnik, ma gew ipprezentati ebda fatturi jew ircevuti da parti tas-sidien taghha fir-rigward tal-*gas oil* sdazjat li nstab fuq ir-Rosnik ma ghenx fil-kaz

tar-Rosnik, izda ma jistax jinghad l-istess fil-kaz tal-bastiment *Paradise Bay*. Din il-Qorti ma tistax twarrab il-fatt li f'dan il-kaz, ir-records dettaljati ta' *Paradise Bay* dwar il-moviment tal-fuel taghha, u aktar minn hekk, il-fatt li dan jinsab ikkonfermat minn survey indipendenti tad-ditta Saybolt (liema ditta intuzat ukoll mill-istess intimat ghall-analizi tal-kampjuni), kif ukoll il-fatt li fil-fehma tal-espert tekniku, ma kienx hemm bizzzejjed hin li fih iz-zewg bastimenti kienu qrib xulxin, sabiex isehh il-*bunkering* allegat mill-intimat, li ma jsostnux it-tezi tal-intimat dwar il-moviment ta' ammont sostanzjali ta' 108,000 litru *gas oil* sdazjat li nstab fuq ir-Rosnik, ma tqisx li jezistu l-provi mehtiega li jippruvaw li fuq bazi ta' probabbiltà sehh il-*bunkering* bejn iz-zewg bastimenti jew li fil-kaz tal-bastiment *Paradise Bay* agixxa bi ksur tal-ligijiet tad-Dwana. Huwa opportun li f'dan l-istadju jigi mfakkar illi l-proceduri in ezami gew skattati permezz tan-nota ta' qbid, li fiha hemm elenkati l-provvedimenti tal-ligi li a bazi taghhom saret il-konfiska. Ma jirrizultax li l-bastiment *Paradise Bay* kien fil-pussess ta' *gas oil* sdazjat ta' Sisa minghajr l-awtorizzazzjoni mehtiega mid-Dipartiment tad-Dwana. Anzi mix-xhieda ta' Emanuel Sammut, jirrizulta l-bastiment *Paradise Bay* kellu l-awtorizzazzjoni tad-Dwana biex jiehu, jahzen, igorr u jissupplixxi *duty free gas oil* lill-vapuri jew bastimenti ohra li jkunu ntitolati ghalih.

Fil-kaz in ezami, qieghed jintalab ir-rilaxx tas-somma ta' €25,000, li gew depozitati minflok il-bastiment *Paradise Bay*. Jirrizulta li r-rikorrenti ressqu l-provi li kellhom permess ghall-fuel sdazjat fil-pussess taghhom, da parti tad-Dipartiment tad-Dwana, kif ukoll tressqu l-provi mehtiega dwar l-origini tieghu. Inoltrè r-rikorrenti esebew l-logs tal-bastiment u surveys indipendenti li jikkonfermaw li l-*gas oil* fuq l-istess *Paradise Bay* la zdiel u lanqas naqas b'mod klandestin fil-11 ta' Jannar, 2011, prova kardinali li tikkonvinci lil din il-Qorti li l-bastiment *Paradise Bay*, kien qieghed jopera ai termini tal-provvedimenti tal-ligi tad-dwana.

Fid-dawl tar-rizultanzi tal-provi in atti, jsegwi li l-konkluzjonijiet tal-perit tekniku u dak legali huma meqjusa ragonevoli, limitatament sa fejn jikkoncernaw lill-bastiment *Paradise Bay*.

Fis-sentenza tat-12 ta' Marzu, 2013, din il-Qorti kif preseduta, fil-kawza fl-ismijiet **Michael Mangion et vs Il-Kontrollur Tad-Dwana**, ghamlet riferenza ghas-sentenza

li tat il-Qorti tal-Appell fil-kawza **Priscilla Cassar et vs Kontrollur tad-Dwana** fid-29 ta' Jannar 2010, fejn inghad:

Dak li trid tara l-Qorti f'dawn il-proceduri huwa li tezamina c-cirkostanzi tal-kaz fid-dawl tal-ligijiet doganali applikabbili u tara jekk ir-rikorrent huwiex intitolat li jiehu lura l-hwejjeg hekk ikkonfiskati." Inltre fl-imsemmija sentenza nsibu li "Id-dmir tal-Qorti f'dawn ic-cirkostanzi **hu mhux li tiddikjara valida jew nulla n-Nota` ta` Qbid mahruqa mill-intimat, izda li tezamina u tiddetermina jekk effettivament kienx hemm il-ksur allegat tad-disposizzjonijiet invokati mill-intimat biex jiggustifika l-qbid u ghalhekk jekk il-qbid tal-oggetti relattivi kienx legalment gustifikat.**

Kuntrarjament ghal dak li rrizulta fil-kaz 180/2011, li qieghed jigi deciz illum ukoll, f'dan il-kaz, ghalkemm in-nota ta' qbid 15/2011, da parti tal-intimat inharget a bazi tal-artikolu 17(2) u (3) tal-Kap. 382, jirrizulta lil din il-Qorti, li ghalkemm il-bastiment *Paradise Bay*, intuza ghall-garr, u kien uzat ghall-importazzjoni, l-izbark, it-twarrib, iz-zamma, ta' fuel sdazjat, dan kellu l-awtorizzazzjonijiet kollha mehtiega. Kunsidrat ukoll li r-rendikont dettaljat li nghata tal-fuel kollu li dahal u hareg minn fuq il-bastiment *Paradise Bay*, ma giex ippruvat fuq bazi ta' probabilita, li sar trasferiment ta' fuel sdazjat mill-*Paradise Bay* lil-lanca tas-sajd Rosnik jew vice versa u ghalhekk ir-rikorrenti fil-fehma ta' din il-Qorti, rnexxielhom jressqu l-provi mehtiega sabiex ixejnu dak li gie allegat fin-nota ta' qbid 15/2011.

Ir-rikorrenti kellhom il-jedd li jikkontestaw in-nota ta' qbid, u meta din il-Qorti tapplika l-ligi sostantiva ghall-fatti tal-kaz quddiemha (ara f'dan is-sens ukoll sentenza ta' din il-Qorti, diversament preseduta tat-13 ta' Novembru, 2015, fl-ismijiet **Joseph Farrugia vs Kontrollur tad-Dwana**), ssib li r-rikorrenti sehhihom jipprovaw sal-grad mehtieg li effettivament ma kienx hemm il-ksur allegat tad-disposizzjonijiet tal-ligi nvokati mill-intimat biex jiggustifika l-qbid u ghalhekk jezistu ragunijiet validi sabiex l-intimat jirtira n-nota ta' qbid 15/2011 u jirrifondi l-flus depozitati mir-rikorrenti.

Decide

Ghalhekk il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi filwaqt illi tilqa' t-talbiet tar-rikorrenti, tichad l-eccezzjonijiet tal-intimat, b'dana illi tiddikjara illi ma kien hemm l-ebda ksur tar-

regolamenti taht l-Att dwar id-Dazju tas-Sisa, Kap. 382 tal-Ligijiet ta' Malta da parti tal-bastiment MT Paradise Bay u/jew is-socjetajiet rikorrenti.

Tordna lid-Direttur Generali (Dwana) sabiex jirrimborsa lis-socjetajiet rikorrenti l-imsemmi depozitu ta' €25,000.

Tordna li l-ispejjez ta' din il-kawza ghandhom jithallsu mill-intimat.

Onor. Mark Chetcuti LL.D.

Imhalled

Anne Xuereb

Deputat Registratur